

Tuonilmaisiin ovat siirtyneet

Armas Pulla

Kirjailija Armas J. Pulla kuoli Helsingissä 14. 12. 81. Hän oli syntynyt Viipurissa 29. 3. 1904.

Kirjailijauransa hän aloitti historiallisella romaanilla. Sodan aikana hänen kynästään syntyi teos-sarja, jossa sankareina olivat Ryhmy ja Romppainen.

Pullan tuotannon keskeisen osan muodostavat kulturihistorialliset teokset. Näissä on mielenkiintoisia asiatietoja, henkevää kerontaa ja leppoisaa huumoria.

Pohjavire oli karjalainen, viipurilainen, mutta lisäksi hän sai vaikutteita Ranskan maaperältä, ehkä eniten Pariisista. Hän oli gastronomi, herkkujen tuntija, antoi arvoa hyvälle keittiölle, myös kansallisille ruokaperinteille ja kuului kansainväliseen Paistinkääntäjät-järjestöön.

Kustannusosakeyhtiön Kirjan mainospäällikkönä Armas J. Pulla toimi 1925—33, Erva-Latvala Oy:n toimittajana, sittemmin apulaisjohtajana 1933—64 sekä Kauppa ja koti-lehden päätoimittajana 1964—69.

AHRI SAVINAINEN KUOLLUT

Emännöitsijä Ahri Savinainen syntyi Suojärvellä ja kuoli 1. 11. 81 Helsingissä lähes 90-vuotiaana. Ahri joutui nuorena tyttönsä toisen palvelukseen. Ajan hengen mukaisesti hän kulkeutui Petroskoihin, missä pääsi norjalaisen perheen sisäkoksi. Täällä hän oppi hyvän ruuan laittajaksi, mistä oli hyötyä, samoin oppimastaan venäjän kielestä. Vapaussodan aikana hän palasi takaisin kotipitäjäänsä ja toimi pitkään kauppias Mikko Koivusen perheessä, mistä siirtyi The Wiborg Woodin vieraskodin hoitajaksi. Vieraina Ahriilla oli tehtaan ulko- ja kotimaisia asiakkaita, joita hän syötti, juotti, majoitti ja nuorempia jopa piti Herran nuhteessa.

Evakkovuodet toivat Ahriin Helsinkiin. Ammattiansa vastaavaa työtä ei ollut saatavana, mutta Ahri mukautui. Hän teki raskasta työtä, eikä siitä valitellut.

Ahri oli uskollinen ihminen. Hän suhtautui kunnioituksella ja kiittolisuudella kaikkiin työnantajaisiin ja piti jatkuvasti heihin yhteyttä. Kun vanhempi polvi siirtyi tuonilmaisiin, niin Ahri jatkoi yhteydenpitoa heidän lapsiinsa jopa lasten lapsiin. Ahri ei paukautanut ovea kiinni taloa vaihtaessaan. Hän oli myös uskollinen ortodoksisen kirkon jäsen. Monet ateistit yrittivät hänen uskontoansa horjuttaa, mutta se ei onnistunut. Eivät onnistuneet myöskään poliittisen aatteen tyrkyttäjät. Ahri pysyi isänmaallisella tiellään.

Ahri lepää Helsingin ortodoksisella hautausmaalla, itse hankkimansa hautakiven juurella. Sukulaisia oli hänellä vähän, ystäviä enemmän, sillä kauniiksi muodostui Ahriin hautakumpu kukkien paljoudesta.

Kaksi Kivijärven Juakkosta olemme kaimanneet edesmenneiden heimolaistensa luo. Kesäkuun 26. päivänä kätettiin multiin opettaja Anni L e s o s e n maallinen tomu. Hän oli syntynyt 24. päivänä lokakuuta 1897 Mellilässä, missä hänen isänsä Aleksi Olekseinoika Lesoni toimi veljiensä Petrin ja Matin kera kauppiaina. Vanhemmat kuolivat nuorina ja Anni joutui isoisänsä Juakkosen Olekseiniin hoitoihin koti-Karjalaan.

Juakkosen suuressa sukutalossa ei noihin aikoihin ollut muita eläjiä. Talo varmasti kaikui tyhjiyttään. Anni kertoi, kuinka he — pikku tyttö ja vanhus — joutuivat usein omituisiin tilanteisiin. Vienankarjalassa oli esimerkiksi sellainen tapa, että miesväki ei saanut koskea leipomuksiin. Niinpä Annin, 7-vuotiaan, olki alustettava taikina, leivottava leivät ja nosteltava ne uunin suulle. Isoisän oli sentään soveliaasta työntää leipomukset uuniin.

Oleksein kuoltua tyttönsä holhoojaksi tuli setä, opettaja Petri Lesoni, mutta ei hänenkään elämänsä pitkä ollut. Tämän jälkeen Petrin aviopuoliso, opettaja Julia Lesojeff holhosi Annin aikuiseksi. Suurella kiintymyksellä Anni muisteli kasvatusäitiään ja sanoi kaiken hyvän ja kauniin saaneen eväkseen elämäntaipaleelle tältä kunnioitettavalta ihmiseltä.

Anni Lesonen

Yllä Viitanan koulutalo. Alla Viitanan kylää Suojoen alajuoksun varrella Aunuksen Karjalassa.

Anni Lesoni valmistui opettajaksi Sortavalan seminaarista ja toimi opettajana Suojärven kouluissa, Varpakylässä ja Kuikanselässä sotavuosiin asti. Sotien aikana hän oli opettajana suomalaisten perustamassa koulussa Aunuksen Karjalassa, Viitanassa, joka on lähellä Petroskoita.

Sotien jälkeen Anni jatkoi opetustointaan taaskin Karjalassa, Ilomantsin Hattuvaarassa, minne raskas evakkotaival päättyi.

Eläkevuotensa Anni Lesoni vietti Helsingissä. Hänen kauniin kaaren piirtänyt elämänsä päättyi viime toukokuussa.

»Herra Jumala, saata hänen sielunsa sinne, missä vanhurskaat lepävät.»

Joulupäivän kirkkoudessa tuli äkillinen kutsu toiselle Kivijärven kuulun Juakkosen suvun jäsenelle Aleksander (Santtu) M a r t t i - s e l l e . Hän oli syntynyt 20. päivänä joulukuuta 1908, Ypäjällä, missä hänen vanhempanasa Iivo ja Olona Marttinen toimivat kauppiaina. Välillä hän asui useita vuosia Kivijärvessä, koti-Karjassa, kunnes suku vuonna 1922 muutti Suomeen.

Päivätyönsä Santtu Marttinen suoritti kuitenkin Helsingissä toimien alkoholiliikkeen palveluksessa eläkeikänsä asti. — Saatoimme rakkaan veljemme haudan lepoon 12. päivänä tammikuuta.

»Oi pyhän Karjalan haltijat suuret,
kussa on rahvahan rakkaimmat juuret.
Tulkaa noutamahan minut sinne,
missä on heimo ja kotikylän rinne.»

Aleksander Marttinen

Tekniikan tohtori Reino Castrén kuoli 2. 12. 81 Helsingissä. Hän palveli 1931—49 Valtion rautateillä, myöhemmin Helsingin liikennelaitoksen teknillisenä apulaisjohtajana ja liikennepäällikkönä sekä metrotoimikunnan toimistopäällikkönä. Tästä virasta hän siirtyi eläkkeelle v. 1968.

Hänellä oli lukuisia luottamustoimia heimojärjestöissä vuosina 1930—1944. Hän oli merkittävä karjalaisen heimon ystävä. Hän oli syntynyt Helsingissä 4. 12. 1908.

Elina Sillanpää, o.s. Rintala, kuoli Ruotsin Boråsissa 18. 1. 82. Hän oli syntynyt Jalasjärvellä 28. 12. 1904. Hän solmi avioliiton vienankarjalaisen miehen kanssa ja muutti v. 1925 Vuokkiniemelle. Hän palasi Suomeen v. 1944 ja muutti lastensa kanssa Ruotsiin v. 1948.

Nikolai Tavi, vaikeasti haavoittunut sotainvalidi kuoli Kauniassa 14. 1. 82. Hän oli syntynyt Suojärven Hautavaarassa 10. 12. 1909. Hänen vaimonsa oli NL:n »sotavankina» muiden Hirsylän mutkan naisten ja lasten kanssa.

Matro (Mari) Mikon tytär Torvinen, o.s. Peksujeff, kuoli 16. 11. 1981 Puolangalla. Hän oli syntynyt Itä-Karjalan Kostamuksessa 5. 9. 1899, tullut Suomeen heimopakolaisena v. 1922 ja asunut kuolemaansa asti Puolangassa. Häntä jäivät kaipaamaan 7 lasta ja lastenlapset.

Kiteellä 7. 7. 1899 syntynyt kauppias Pekka Tiainen siirtyi tuonilmaisiin syntymäpaikkakunnallaan pitkän sairauden jälkeen 7. 8. 1981. Hänet siunattiin synnyinseudun multiin 22. 8. 1981.

Kauppias Tiainen vietti miehuusvuotensa Sortavalassa palvellessaan eri liikkeissä kauppa-apulaisena sekä toimien Singerin piiritarkastajana. Sotien jälkeen hän perusti Kiteen Taipaleelle oman sekataiva-rakaupan.

Kaunista Sortavalaa ympäristöineen hän muisti ikävöiden ja sielä olevia ystäviään ja naapureitaan.

Hän oli hiljainen, pyyteetön, toisten eteen uurastaja, joka todella hoiti leiviskänsä hyvin.

123 satavuotiasta — uusi pitkäikäisten ennätys — on Kansaneläkelaitoksen 100-vuotiaiden rekisterissä vuoden vaihteessa. Naiset johtavat tätä satavuotiaiden kerhoa suurella enemmistöllä: 110 naista 13 miestä vastaan.

Ikäennätys on Valamon luostarin munkilla Isä Akakilla.

KYYKKÄ

Kyykkävaltuuskunnan kokous 3. 1. 1982

Kokous pidettiin Helsingin Karjalatalon kyykkäkabinetissa. Läs-nä olivat kaikki valtuuskunnan jäsenet Boris Karpela ja Kosti Pamilo Karjalan Sivistyseurasta, Paavo Suoninen ja Juhani Kakko Karjalan Liitosta, Pauli Jousimo Turusta, Pantti Sillervo Lahdesta, Aleks Karhu Nurmekselta, Sulo Juvonen Imatralta ja naisten edustajana Elsa Keränen Helsingistä.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Karpela ja sihteeriksi Pamilo. Karpela loi lyhyen katsauksen kyykän historiikkiin ja nykytilaan.

Karpela ja Pamilo olivat 3. 7. 81 lähettäneet KL:lle kirjeen, jossa he pyysivät liittoa ottamaan kyykän valtakunnallisen toiminnan hoidettavakseen. He vetosivat korkeaan ikäänsä ja yli 30 vuotta jatkuneeseen toimintakauteen.

Paavo Suoninen ilmoitti KL:n johdon käsitelleen asiaa ja suostuneen vastaamaan toiminnasta, joka tapahtuisi KL:n organisaation puitteissa. Liitossa on jo tapahtunut organisaation muutoksia ja uusia on tulossa. Myös neuvottelut kyykän saamiseksi liikuntalain puitteisiin ovat ratkaisuvaiheessa.

Pamilo piti rutiiniasiaan hoitoa kiireellisenä ja ehdotti, toiminta v. 1982 jatkuisi vanhan organisaation puitteissa osittain uusituin voimin siten, että valtuuskuntaan valittaisiin kuusi kyykkäpiirien edustajaa ja lisäksi KL:n KSS:n ja naisedustajat.

Kyykkävaltuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin Pauli Jousimo Turusta, varapuheenjohtajaksi Sulo Juvonen Imatralta ja sihteeriksi KL:n järjestösihteeriksi Juhani Kakko. Entisinä jäseninä jatka-vat Pentti Sillervo, Paavo Suoninen, Aleks Karhu ja Elsa Keränen. Uusiksi jäseniksi valittiin Paavo Rahikainen KSS:n kyykkäkerhosta, Johannes Kettu Kymin piiristä, ja Aarne Rajamäki Turengista sairastuneen Tuomas Kuparisen tilalle.

Uusi valtuuskunta halusi, että Karpela ja Pamilo osallistuisivat kokouksiin neuvottelevina jäseninä.